

GEMEENTE *de Bier*

Dienstjaar: 1938

Sectie *A 4^e* Blad

Nieuwe Nummers:

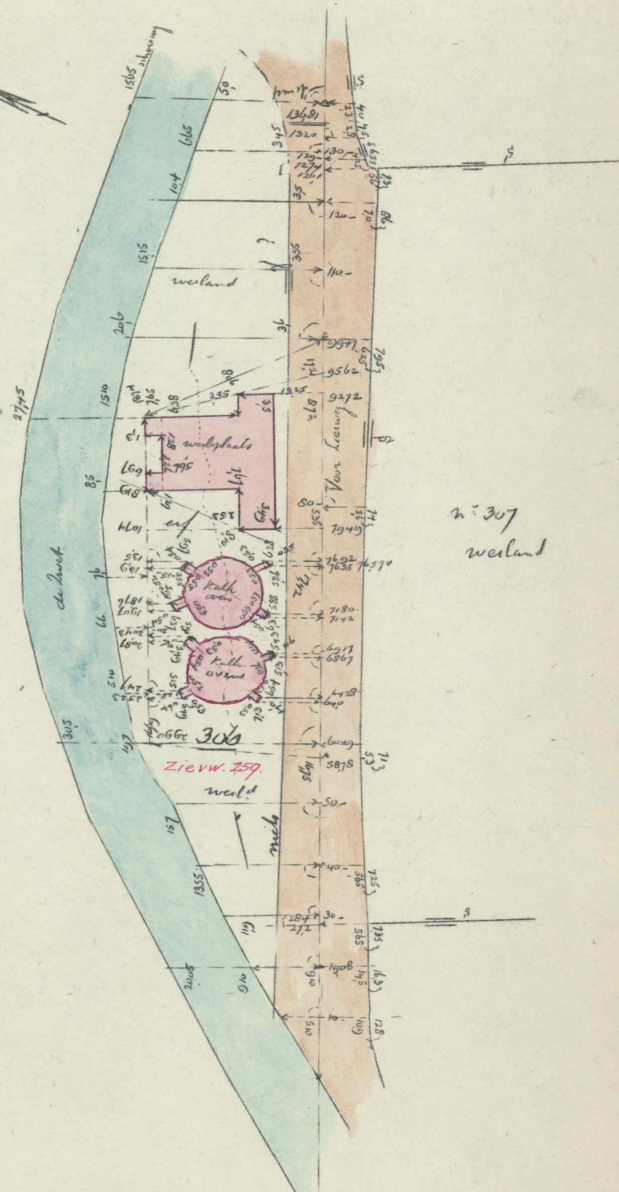
216

Niet vernummerd: *306*

Opdracht N^o *2*

Stulpkaart n° 7
n° 306 Stichting 9/12/19

Zie velds 198, 199, Nadelstomp C

de lins b x = -78177,17 y = -17919,26

Gemeten 26 Mei 1937

De Landmeter,

offgriehard

(Kadaster no. 137.)
9313 - 1936

Sinds enkele maanden heeft De Timmerwerf een abonnement bij het Kadaster om via het programma 'Archiefviewer' inzage te krijgen in de gedigitaliseerde kadastragegevens vanaf ongeveer

1832. Deze bronnen leveren een schat aan informatie op over hoe percelen met de bebouwing er vroeger hebben uitgezien. We zullen van deze gegevens nog veel plezier gaan beleven bij onderzoek naar onze lokale geschiedenis. Hierbij een eerste resultaat over de locatie waar de Kalkovens hebben gestaan langs de Noordlierweg. Deze hulpkaart is door de landmeter in 1938 opgesteld, waarbij hij op minutieuze wijze de maatvoering van de rond 1935 gebouwde opstallen heeft vastgelegd. Het is een zeldzaam kaartje dat ons informatie geeft over de twee kalkovens en de bijbehorende werkplaats.

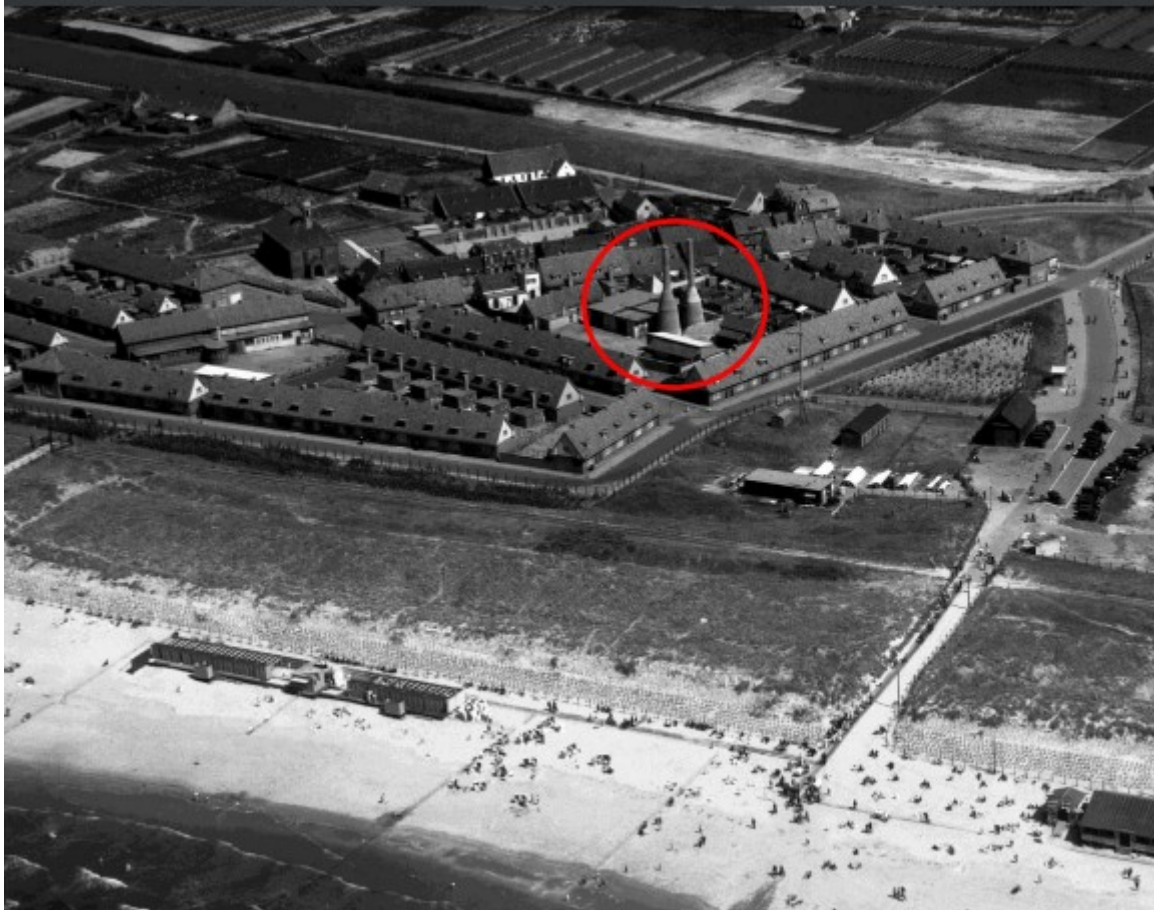
In een vorig deel was al een uitsnede van de kadastrale kaart uit 1813 opgenomen en daar past dit hulpkaartje precies in. Dit perceeltje uit sectie A had nummer 306 en het weiland aan de andere zijde van de Noordlierweg nummer 307. Dit weiland behoorde in 1938 bij de boerderij van Jacob Buitelaar. Later hadden zijn zoon Arie en kleinzoon Robert Arie op dit perceel een tuinbouwbedrijf met de naam 'Torenzicht'.

De plattegrond van de twee kalkovens laat duidelijk zien dat er vier steunberen rond de gemetselde ovens stonden. Die zagen we ook bij de kalkovens uit Dedemsvaart. Deze steunberen moesten de naar buiten gerichte krachten vanuit de oven opvangen waarin de turf opgestookt werd tot wel 1000 graden. Zonder deze steunberen zou de oven snel uiteen kunnen barsten.

De diameter van de oven is ongeveer 5.00 meter, maar de hoogte van de flesvormige schoorsteen is niet aangegeven. Uit navraag bij de heer Teun Varekamp (1929) blijkt dat de hoogte zeker 10 á 12 meter was.

Naast de ovens staat een werkplaats met een lengte van ruim 13.00 meter langs de Noordlierweg. De plattegrond laat het niet zien, maar er heeft volgens de heer Varekamp ook een kap op de werkplaats gestaan. De twee uitstekende delen van de werkplaats richting de Kromme Zweth moeten een functie gehad hebben en kunnen mogelijk duiden op een laad- en losvoorziening van de schuiten met schelpen en turf. De ruimte tussen de werkplaats en de kalkoven wordt met 'erf' aangeduid. Naast de ovens en de werkplaats lagen nog twee kleine stukjes weiland.

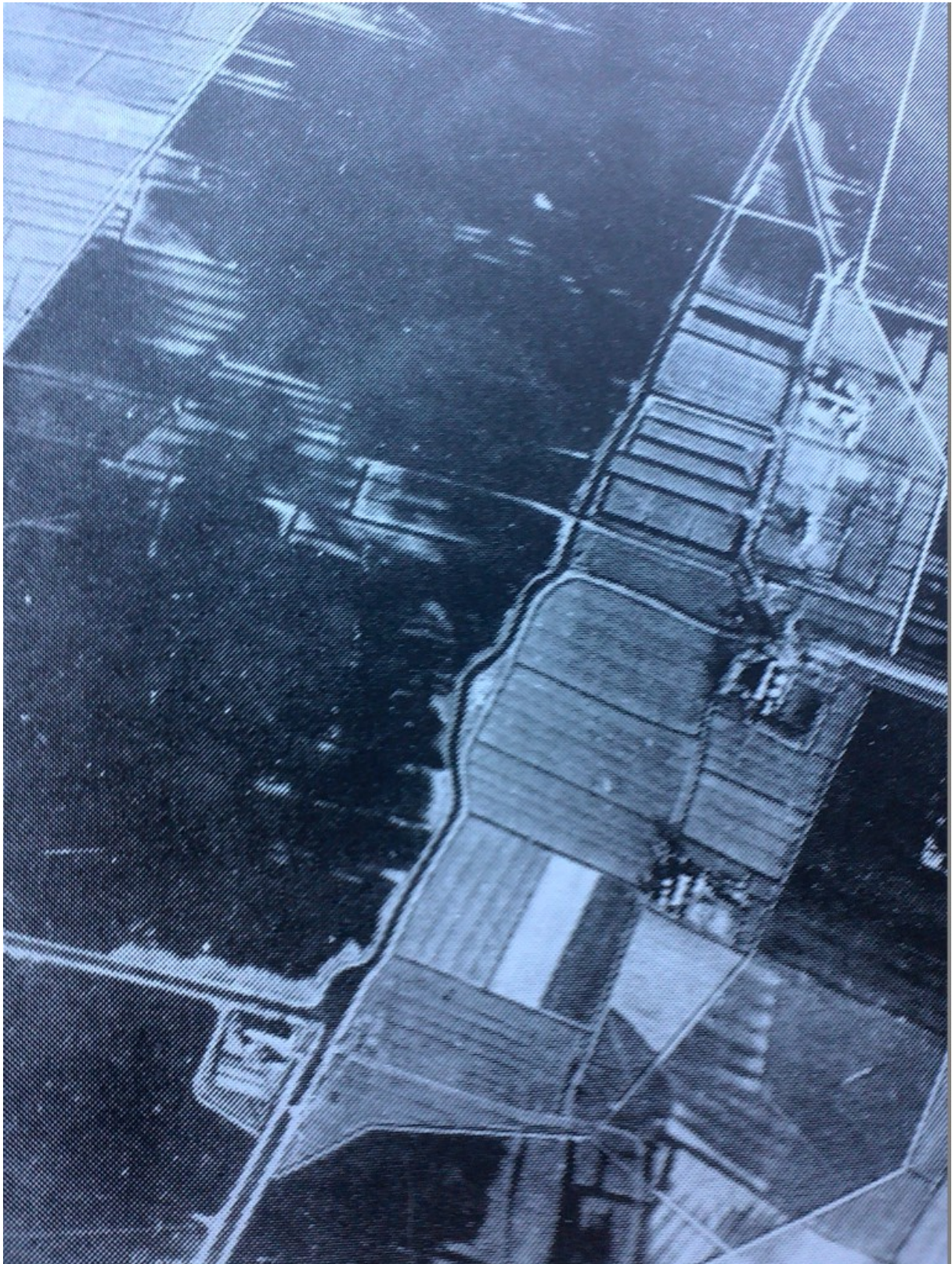
De sloop van de opstallen zal zich in de oorlog beperkt hebben tot alles wat boven het maaiveld uitstak. We kunnen er daarom wel van uitgaan dat de funderingen zich nog in de grond bevinden. Misschien zouden we deze geheimen van de bodem in de toekomst nog eens moeten blootleggen.

Luchtfoto van Ter Heijde met in de cirkel de twee kalkovens. Dit model met schoorsteen heeft ook in De Lier gestaan en was zeker 10 á 12 meter hoog. De ovens staan midden in het dorp en er zal ongetwijfeld sprake zijn geweest van veel rookoverlast tijdens het opstoken. De aanvoer van schelpen gebeurde via de aangrenzende strandopgang.

Vanwege de aanleg van de 'Atlantik Wal' is in 1943 het dorp Ter Heijde door de Duitsers volledig afgebroken. Rond 1930 was Ter Heijde, inclusief de kalkovens, nog helemaal vernieuwd en deze foto is van kort daarna.

Aan de Nieuwlandsedijk, tussen Hoek van Holland en 's-Gravenzande stonden in 1933 ook twee kalkovens met bijgebouwen, dichtbij het strand.

RAF-foto uit 1944 met in het midden de uitstulping waar de Lierse Kalkovens gestaan hebben. De foto is niet zo duidelijk, maar het lijkt er op dat de schoorstenen al zijn neergehaald en er van de gebouwen slechts wat puinhopen zijn overgebleven. Rechts in het midden de boerderij van Oosthoek waar de zoeklichten en het luchtafweergeschut stonden opgesteld. De zwarte vlakken zijn de weilanden die onder water waren gezet. Dankzij de aanleg van kleine nooddijkjes hielden de boerderijen op deze foto nog droge voeten. Foto: Aad van Holsteijn